

Gobaith ar gyfer y Greadigaeth

Ffoto: ED :-)

Amser i Addoli a Gweithredu

Fframwaith 5 wythnos ar gyfer Amser y Greadigaeth 2008, a seiliwyd ar Weddi'r Arglwydd

Paratowyd gan y Parchg Dave Bookless, Cyfarwyddwr Cenedlaethol, A Rocha UK, ar gyfer Eglwysi Ynghyd ym Mhrydain ac Iwerddon, adnoddau Amser y Greadigaeth 2008

Mae gobaith ar gyfer y greadigaeth yn thema hollbwysig heddiw. Weithiau mae gwyddonwyr ac ymgyrchwyr yn cyflwyno darlun mor apocalyptaidd o ddyfodol dan ddylanwad y Newid yn yr Hinsawdd fel bod llawer bron â cholli pob gobaith. Ym marn rhai, ceir gobaith mewn arloesedd dechnolegol, mewn fframweithiau rheoleiddio newydd, neu mewn gweithredu gwleidyddol. Mae'r rhain i gyd yn bwysig, ond nid ydynt yn newid y natur ddynol. Heddiw, cydnabyddir yn gynyddol bod angen newid dyfnach a dwysach arnom hefyd.

Mae'r deunyddiau hyn wedi'u seilio ar y gobaith sydd gennym fel Cristnogion, a seiliwyd yn y pen draw ar fwriadau da Duw ar gyfer ei greadigaeth, yng nghwmpas cosmig gwaith achubol Crist, ac ym mhŵer adnewyddol yr Ysbryd sydd ar waith mewn bodau dynol a thrwyddynt. Mae gobaith yn cynnau yn y greadigaeth, yn cael ei warantu drwy'r groes a'r atgyfodiad, ac mae angen i ni weithio arno yn ein hymatebion heddiw. Gadewch i ni ailddarganfod y weledigaeth Feiblaidd y gall gwaith Crist newid pobl, gweddnewid cymunedau, ac adnewyddu'r greadigaeth. Gadewch i ni geisio rhoi hynny ar waith drwy weithredoedd sy'n llefaru'n uwch na geiriau.

Mae'r deunyddiau hyn ar Weddi'r Arglwydd yn hyblyg ac yn addas ar gyfer lleoliad llai ffurfiol neu leoliad pob oed. Dyma'r themâu ar gyfer y pum Sul:

Ein Tad yn y nefoedd, Sancteiddier dy enw

- Diolchgarwch a moliant am greadigaeth Duw

Deled dy Deyrnas, gweler dy ewyllys ar y ddaear fel yn y nef

- Bwriadau Duw ar gyfer y greadigaeth, a'n rhan ninnau yn y bwriadau hynny

Dyro inni heddiw ein bara beunyddiol

- Cyfiawnder i bobl ac i'r greadigaeth gyfan

Maddau inni ein troseddau fel y maddeuwn ninnau

- Ein hangen am gyffesu ein methiant a chael ein gweddnewid

Paid â'n dwyn i brawf, ond gwared ni rhag drwg, canys eiddot ti yw'r Deyrnas

- Gweithredu gobeithiol ar sail dyfodol Duw.

Wythnos 1: Ein Tad yn y nefoedd, Sancteiddier dy enw

Thema

Diolchgarwch a moliant am greadigaeth
Duw

Ffoto: © Matt Gruber

Darlleniadau a Awgrymir

Genesis 1:26-2:15

(Duw yn rhoi'r cyfrifoldeb o ofalu am y ddaear i'r ddynoliaeth)

Salm 148 (Y greadigaeth gyfan yn moli Duw)

Mathew 6:5-15 (Iesu'n dysgu ei ddisgyblion i weddio)

Awgrymiadau a syniadau ar gyfer Pregethau

- Arddangos delweddau (lluniau, tryloywon, sleidiau PowerPoint, clipiau fideo) o ryfeddodau'r greadigaeth (yn ddelfrydol yn amrywio o dirweddau eang, morluniau, wybren y nos i greaduriaid mawr a mân penodol, gan gynnwys pobl).
- Cynnwys plant ac oedolion trwy ofyn iddynt awgrymu beth sy'n 'rhyfeddol' am y byd (e.e. creaduriaid, lleoedd, golygfeydd arbennig). Gallai hyn gael ei baratoi ymlaen llaw neu ei wneud ar y pryd.
- Myfyrio ar y ffaith mai'r peth cyntaf mae Iesu yn ein dysgu i'w wneud wrth weddio yw 'sancteiddio' enw Duw. Beth yw ystyr hynny? Mae'n golygu datgan sancteiddrwydd Duw – ei bŵer brawychus a'i ryfeddod.
- Yn y Salmu (llyfr emynau'r Iddewon a'r eglwys fore), gwelir pŵer a chymeriad Duw fel y'u hamlygwyd yn y greadigaeth fel y dull amlycaf o addoli. Rydym yn gweld gwaith Duw ac yn cael ein cymell i addoli – i sancteiddio enw Duw.
- Mae gweddill y greadigaeth yn addoli Duw hefyd – yn Salm 148, anogir yr haul, y lleuad, bwystfilod y môr, y glaw, y cenllysg, y mynyddoedd a'r brynau, anifeiliaid gwyllt a dof, ymlusgiaid ac adar, a phobl o bob math i glodfori enw Duw.
- Y Greadigaeth sy'n dwyn tystiolaeth gyntaf ac yn fwyaf eglur i natur a phŵer Duw. Mae angen i'n haddoliad ni, fel eiddo'r Salmydd, gynnwys ymwybyddiaeth o addoli ochr yn ochr â'r greadigaeth gyfan (e.e. o addoliad Uniongred, a hefyd o addoliad Celtaidd a'r posibilrwydd o addoli yn yr awyr agored).
- Sut mae'r greadigaeth nad yw'n ddynol (neu nad yw hyd yn oed yn fyw) yn addoli? Trwy gyflawni'r swyddogaeth a roddwyd iddi gan Dduw. Sut rydym ni'n addoli? Drwy gyflawni'r swyddogaeth a roddodd Duw i ninnau... sef yn gyntaf ac yn bennaf gweithredu yn nelw Duw drwy lywodraethu'r greadigaeth ar ei ran mewn modd duwiol (Genesis 1:26-28).

Wythnos 2: Deled dy Deyrnas, gwneler dy ewyllys ar y ddaear, fel yn y y nef

Thema

Bwriadau Duw ar gyfer y greadigaeth a'n rhan ninnau yn y bwriadau hynny

Darlleniadau a Awgrymir

Salm 19 (gweithiau Duw a gair Duw)
Colosiaid 1:15-20 (arglwyddiaeth Crist dros y greadigaeth)
Mathew 21:33-diwedd (Dameg y tenantiaid yn y winllan)

Awgrymiadau a syniadau ar gyfer Pregethau

- Gweler nodiadau Medi 21ain 'Pregethau Darlleniadur Amser y Greadigaeth' am ddeunydd ar Deyrnas Dduw.
- Gweler nodiadau Hydref 5ed 'Pregethau Darlleniadur Amser y Greadigaeth' am ddeunydd ar Mathew 21:33-diwedd.
- Teyrnas Dduw – Wrth sôn am Deyrnas Dduw / Teyrnas Nefoedd, nid yw Iesu'n siarad am rywbeth sydd i fyny yn yr awyr neu yn y dyfodol pell. Yn Iesu, mae Teyrnas Dduw wedi torri i mewn i'r byd hwn, i'r continwwm gofod ac amser hwn. Mae Teyrnas Dduw 'yn eich plith' neu 'ynoch', nid rywle allan fanna, ond yma, nawr. Nid Teyrnas yw hon sydd â ffiniau a byddinoedd; yn hytrach mae'n ailsefydlu trefn Duw lle mae wedi cael ei goresgyn. Mae'n golygu bod Duw'n teyrnasu yn ein perthynas ag ef – mae'r Deyrnas ynom ni. Mae'n golygu bod Duw'n teyrnasu yn ein perthynas â'n gilydd – mewn eglwysi, cymunedau, cymdeithasau – mae Teyrnas Dduw yn ein plith. Ac eto mae hefyd yn ymwneud â'r greadigaeth – ac â'r amgylchedd – mae Iesu'n amlwg yn ein dysgu i weddio am gyflawni ewyllys Duw a dyfodiad ei Deyrnas *ar y ddaear* fel yn y nef. Mae teyrnas Dduw yn golygu dod â'r nefoedd i'r ddaear.
- Yr Athro Hans Kung: "God's Kingdom is creation healed".
- Mae Esgob Durham, Tom Wright, yn ei lyfr 'Surprised by Hope' yn dadlau bod gobaith y Cristion yn golygu cyfuno'r nefoedd a'r ddaear – wrth i deyrnasiad nefolaidd Duw gael ei ailsefydlu yma ar y ddaear, yn hytrach na 'mynd i'r nefoedd wrth farw'. Bydd yr hyn a wnewch yn y presennol – arlunio, pregethu, canu, gwnïo, gweddio, addysgu, codi ysbytai, cloddio ffynhonnau, ymgyrchu dros gyfiawnder, ysgrifennu cerddi, gofalu am yr anghenus, caru'ch cymydog fel chi eich hun – i gyd yn parhau i fodoli yn nyfodol Duw... Maent yn rhan o'r hyn y gallwn ei alw'n waith adeiladu ar gyfer Teyrnas Dduw.¹
- Gellir seilio pregeth ar Colosiaid 1:15-20, sy'n dangos bwriadau Duw ar gyfer y greadigaeth gyfan yn Iesu:
  - Ffynhonnell y Greadigaeth 'trwyddo ef y mae pob peth wedi ei greu' a.16
  - Goruchaf dros y Greadigaeth 'er ei fwyn ef y mae pob peth wedi ei greu' a.16
  - Cynhaliwr y Greadigaeth 'ynddo ef y mae pob peth yn cydsefyll' a.17
  - Iachawdwr y Greadigaeth 'cymodwyd pob peth â Duw' trwy ei farw ar y groes a.19-20
- Ein rhan ni ym mwriadau Duw – os Iesu yw 'delw'r Duw anweledig' (Col. 1.15) ac rydym ni wedi'n llunio yn nelw Duw i ofalu am y greadigaeth (Genesis 1.26), mae bywyd a gwaith Iesu yn dangos inni'n berffaith sut gallwn adennill delw Duw wrth ofalu am y greadigaeth.

¹ Wright, N. T., 'Surprised by Hope, SPCK, Llundain, 2007, t. 205.

Wythnos 3: Dyro i ni heddiw ein bara beunyddiol

Thema

Cyfiawnder i bobl ac i'r greadigaeth gyfan

Ffoto: matze_ott

Darlleniadau a Awgrymir

Micha 6:1-8 (Duw yn mynnu cyfiawnder a thosturi)
Mathew 25:31-46 (Dameg y defaid a'r geifr)

Awgrymiadau a syniadau ar gyfer Pregethau

- Mae Duw yn casáu anghyfiawnder. Atgoffwch bobl am angerdd Duw dros 'gyfiawnder' wrth achub yr Israeliaid o'r Aifft, wrth anfon proffwydi (megis Micha) i geryddu Israel pan oedd anghyfiawnder yn bygwth cynlluniau Duw, yng ngeiriau Mair yn y Magnificat (dyrchafu'r tlawd a'r distadl, ac anfon y cyfoethog ymaith), yng ngeiriau Iesu yn ei fanifesto yn Nasareth (Luc 4) ... mae'r rhestr yn ddi-ddiwedd.
- Heddiw rydym yn byw mewn byd lle mae anghyfiawnder ar gynydd yn hytrach nag yn lleihau mewn llawer o ffyrdd. Ni allwn wahanu'n ffordd o fyw yn y DU oddi wrth y problemau y mae'r Newid yn yr Hinsawdd eisoes yn eu hachosi yn y byd sy'n datblygu.
- Gweler nodiadau Medi 14eg 'Pregethau Darlleniadur Amser y Greadigaeth' ar 'Ni all cariad wneud cam â chymydog' (Rhufeiniaid 13:10). Yn ein byd ni gyda'i holl gysylltiadau a pherthnasoedd, fe all fy ffordd i o fyw, yr ynni rwyf fi'n ei ddefnyddio, y llygredd rwy'n ei achosi, y gwastraff rwy'n ei waredu achosi gwir niwed i'm cymydog. Gellir cael hyd i fagiâu plastig a daflwyd i ffwrdd yn Lloegr yn stumogau albatrosiaid yn y Môr Tawel. Gall glaw asid o Brydain niweidio fforestydd yn Sgandinafia. Gall allyriadau carbon o'r gorllewin achosi tywydd eithafol, a hyd yn oed beri i lefel y môr godi mewn gwledydd megis Bangladesh a Malawi. Yma yn y DU mae ein hallyriannau, ar gyfartaledd, yn rhyw 9.5 tonnell o garbon deuocsid y pen bob blwyddyn. Ym Malawi rhyw 0.1 tonnell yw'r allyriannau cyfartalog ac yn Bangladesh maent yn rhyw 0.2.² Fel y dywedwyd yn Adolygiad Stern Llywodraeth y DU ar economeg y Newid yn yr Hinsawdd: "Mae'r effeithiau'n anghybwys: gwledydd tlawd fydd yn cael eu taro waethaf a chynharaf, ond y gwledydd cyfoethog sy'n gyfrifol am ¾ o'r Nwyon Tŷ Gwydr sydd yn yr atmosffer ar hyn o bryd."³
- O ran 'bara beunyddiol' rydym yn byw mewn cyfnod o gynydd cyflym ym mhrisiau'r bwydydd sylfaenol y mae'r rhan fwyaf o'r byd yn dibynnu arnynt. Rhwng Mawrth 2007 a Mawrth 2008, cododd prisiau fel a ganlyn:
  - Ŷd – cynnydd o 31%; reis – cynnydd o 74%; soia – cynnydd o 87%; gwenith – cynnydd o 130%.⁴
- Er bod y twf ym mhoblogaeth y byd yn ffactor, ymddengys mai dyma'r prif achosion:
  - galw cynyddol am gig wrth i gymdeithasau ymgyfoethogi (mae angen 10x y dŵr i gynhyrchu 1kg o gig eidion ag i gynhyrchu 1kg o indrawn)
  - tyfu indrawn a chnydau eraill i greu biodanwydd yn lle tanwydd ffosil
  - effaith gynyddol y Newid yn yr Hinsawdd, gan achosi patrymau tywydd anwadal sy'n arwain at sychder, llifogydd a newyn. Fel y dywed partner Cymorth Cristnogol, Nazmul Chowdhury o Fagladesh: "Anghofiwch ddileu tlodi. Bydd y newid yn yr hinsawdd yn sicrhau bod tlodi'n parhau am byth."⁵
- Mae dameg y defaid a'r geifr yn her fawr i ni. Mae angen ni ni weld wyneb Iesu ym mhob person newynnog a phawb sy'n dioddef oherwydd y Newid yn yr Hinsawdd. Mae angen hefyd i ni gydnabod y cysylltiadau rhwng ein trachwant yn y Gorllewin a thlodi a dioddefau parhaus llawer o'r byd. Beth ddywedai Iesu wrthym ni heddiw? Fyddai e'n ein cyfri gyda'r defaid neu'r geifr?

² Ffigurau o ddeunyddiau 'Carbon Fast' Tearfund

³ Syr Nicholas Stern - www.hm-treasury.gov.uk/media/A/8/stern_speakingnotes.pdf

⁴ O wefan Newyddion y BBC, ffynhonnell Bloomberg / Jackson Son & Co.

⁵ Gwefan Cymorth Cristnogol - www.christianaid.org.uk/stoppoverty/climatechange/facts/index.aspx

Wythnos 4 – Maddau inni ein troseddau fel y maddeuwn ninnau

Thema

Ein hangen am gyffesu a chael ein gweddnewid

Ffoto: ~Zoe~

Darlleniadau a Awgrymir

Hosea 4:1-3 (Dioddefaint y Greadigaeth a methiant y ddynoliaeth)

Luc 6:20-26 (Gwyn fyd y tlodion ... canys eiddynt yw'r deyrnas)

Awgrymiadau a syniadau ar gyfer Pregethau

- Rydym yn byw mewn byd heddiw lle mae'r bwch rhwng y cyfoethog a'r tlawd yn lledu. Ym 1960 roedd gan 20% mwyaf cyfoethog y byd (a oedd yn cynnwys holl bobl Prydain) incwm 30x yn fwy na'r 20% o bobl dlotaf yn y byd. Erbyn 1997 roedd y bwch wedi lledu, ac roedd gan 20% mwyaf cyfoethog y byd incwm oedd 74x yn fwy nag 20% tlotaf y byd.⁶
- Yn Luc 6 mae Iesu'n dangos yn eglur iawn bod Duw ar ochr y tlawd a'r newynnog, yn hytrach na'r cyfoethog a'r difater. Beth fyddai ganddo i'w ddweud wrthym ni heddiw? Sut dybiwch chi byddai ef yn ein cynghori i newid?
- Yn ogystal â chynyddu dioddefaint dynol, mae ein ffordd ni o fyw a'n gorddefnydd o adnoddau yn niweidio holl greadigaeth Duw. Yn ôl y gwyddonwyr, mae cyfradd difodiant heddiw 100-1000 gwaith yn fwy na'r gyfradd naturiol, gyda hyd at 1 o bob 4 rhywogaeth o famaliaid ac 1 o bob 3 o'r amffibiaid a'r ymlusgiaid mewn perygl o gael eu difodi.⁷ Yn ôl Hosea 4, mae ein pechod yn erbyn Duw yn peri i adar ac anifeiliaid ddiodeff, ac yn golygu bod y tir ei hun, hyd yn oed, yn 'galaru'.
- Heddiw mae angen i ni gydnabod ein heuogrwydd (bwriadol ac anymwybodol) am ffordd o fyw sy'n cyfrannu at ddioddefaint eraill (gweler nodiadau'r wythnos ddiwethaf am fanylion).
- Mae ein heuogrwydd yn unigol (rhowch enghreifftiau o'r dewisiadau rydym yn eu gwneud bob dydd e.e. gyrru pan allem ni gerdded, prynu cynnyrch rydym ni'n ymwybodol ei fod yn niweidio eraill) a hefyd yn gorfforaethol (weithiau does dim dewis heblaw gyrru / does dim modd gwybod o ble mae ein bwyd wedi dod ac ati). Mae angen felly i ni edifarhau yn unigol ac fel cynrychiolwyr ar ran ein cymdeithas.
- Nid yw derbyn maddeuant Duw yn bosib ond pan fyddwn yn cyfaddef ein beiau. Mae edifeirwch yn golygu 'metanoia', newid cyfeiriad llwyr o ran agwedd a gweithredoedd ymarferol. Rhowch enghreifftiau o sut gallwn ddechrau dangos yr edifeirwch hwn yn ein ffordd o fyw (e.e. siopa'n foeseogol, arbed ynni, teithio llai er mwyn osgoi llygredd diangen).
- Rhaid i dderbyn maddeuant arwain at gynnig maddeuant i eraill. Nid oes lle i chwerwder a dal dig. Gweler nodiadau Medi 14^{eg} 'Pregethau Darlleniadur Amser y Greadigaeth' am sylwadau ar Mathew 18:15-20 (y gwas anhrugarog) a'r cysylltiadau rhwng maddeuant, dileu dyledion ac egwyddor y Jiwbil i dir a phobl yn yr Hen Destament o
- Os ydym i feddu ar weledigaeth o Deyrnas Dduw, ei chyfiawnder a'i heddych – cysyniad Beiblaidd 'shalom' – gwella clwyfau pob perthynas, mae rhoi a derbyn maddeuant, dileu dyledion, a gwneud iawn am bob cam yn hanfodol. Ni ellir cael 'shalom' heb hyn.
- O ran dulliau cynaliadwy o fyw sy'n ymgorffori gweledigaeth Duw o 'shalom', rydym ymhell o'r man lle mae angen i ni fod, ond mae'n rhaid i ni gychwyn yma, nawr, a chymryd camau bach ond pendant i newid ein hymddygiad a'n ffordd o fyw. Mae llawer o adnoddau i'n helpu, e.e. Living Lightly 24-1 A Rocha (www.livinglightly24-1.org.uk), Live Simply CAFOD (www.livesimply.org.uk), Tearfund (<http://www.tearfund.org/>), Cymorth Cristnogol (<http://www.christianaid.org.uk/>), Trocaire (<http://trocaire.org/>) ac mewn mannau eraill.

⁶ 1999 Adroddiad Datblygiad Dynol y CU (ynghyd â llawer o ddata defnyddiol arall, gellir cael hyd i hwn yn www.globalissues.org/TradeRelated/Facts.asp)

⁷ Yn ôl y World Conservation Union / IUCN - <http://cms.iucn.org>

Wythnos 5: Paid â'n dwyn i brawf, ond gwared ni rhag drwg, canys eiddot ti yw'r Deyrnas

Thema

Gweithredu gobeithiol ar sail dyfodol
Duw

Ffoto: Arttu Manninen

Darlleniadau a Awgrymir

Rhufeiniaid 8:18-23 (Y Greadigaeth yn hiraethu am gael ei rhyddhau)

Mathew 6:25-33 (Peidiwch â phryderu am arian a dillad, ceisiwch deyrnas Dduw yn gyntaf)

Awgrymiadau a syniadau ar gyfer Pregethau

- Gweler nodiadau Hydref 5^{ed} 'Pregethau Darlleniadur Amser y Greadigaeth' – yr adran ar 'Gobaith i'r Greadigaeth yng Nghrist' am ddeunydd ar Rhufeiniaid 8 a'r gobaith ar gyfer y greadigaeth yn y dyfodol.
- Yn Rhufeiniaid 8, dywedir wrthym bod y Greadigaeth yn aros am ddau beth:
  - Cael ei rhyddhau o'r rheidrwydd i ddirywio – mewn geiriau eraill bod dyfodol gweladwy ar gyfer y byd materol hwn
  - I blant Duw gael eu datgelu – mae hyn yn awgrymu cysylltiad â Genesis 1 a chyfle i'r bobl a achubwyd gan Dduw adennill galwedigaeth gyntaf y ddynoliaeth, sef gofalu am y greadigaeth mewn modd cyfiawn a duwiol.
- Ym Mathew 6:33, mae Iesu'n ein herio 'Ceisiwch yn gyntaf Deyrnas eich Duw a'i gyfiawnder ef, a rhoir y pethau hyn i gyd yn ychwaneg i chwi'. Mae'r 'pethau hyn' yn cyfeirio at yr holl bethau sy'n mynd â'n bryd yn feunyddiol, megis bwyd, arian, dillad ac ati – nad oes drwg ynddynt oni bai eu bod yn dod yn ffocws ynddynt eu hunain – oni bai eu bod yn dod yn 'dduwiau' i ni.
- Her Mathew 6 yw dewis peidio ag ymuno yn obsesiynau materol a phrynwriaeth ein cymdeithas. I wneud hynny mae'n rhaid i ni feddu ar werthoedd eraill – fe'n gwahoddir i ganolbwyntio ar flaenoriaethau Duw – ei Deyrnas sy'n golygu cyfiawnder a heddwch i'r greadigaeth gyfan.
- Mae ceisio Teyrnas Dduw yn golygu newid agwedd, a newid blaenoriaethau – fel mai ein nod pennaf yw ceisio arwyddion Teyrnas Dduw yn y dyfodol yma, nawr – yn ein plith ac o'n mewn, yn hytrach na chanolbwyntio ar ein cysur a'n ffyniant ein hunain. Gall hynny olygu bod ein diwylliant ninnau am y pegwn â phawb o'n cwmpas. Gall olygu ein bod yn cymryd risgiau, yn 'wahanol', ond onid dyna sut mae newidiadau bob amser yn cychwyn yn y gymdeithas – gyda nifer bach sy'n meddu ar weledigaeth wahanol ac yn ceisio'i dilyn? Onid dyna'r alwad i'r eglwys ym mhob cenhedlaeth?
- Dyma weledigaeth o geisio Teyrnas Dduw: "Pob gweithred gariadus, diolchgarwch a charedigrwydd, pob gwaith celf neu gerddoriaeth a ysbrydolwyd gan gariad Duw ac ymhyfrydu yn harddwch ei greadigaeth, pob munud a dreuliwyd yn dysgu plentyn anabl i ddarllen neu gerdded, pob gweithred ofalgar, feithringar, yn cysuro neu'n cefnogi, tuag at gyd-ddynion, ac o ran hynny tuag at greaduriaid eraill nad ydynt yn ddynol; ac wrth gwrs pob gweddi, pob dysgu dan arweiniad yr Ysbryd, pob gweithred sy'n lledaenu'r efengyl, yn adeiladu'r eglwys, yn cofleidio ac yn ymgorffori sancteiddrwydd yn hytrach na llygredigaeth, ac yn sicrhau bod enw Iesu yn cael ei anrhydeddu yn y byd – bydd hyn i gyd, trwy rym atgyfodol Duw, yn goroesi yn y greadigaeth newydd y bydd Duw yn ei llunio ryw ddydd. Dyna resymeg cenhadaeth Duw. Mae gwaith Duw yn ailgreu ei fyd rhyfeddol, a gychwynnodd gydag atgyfodiad Iesu ac sy'n parhau mewn modd dirgel wrth i bobl Dduw fyw yn y Crist atgyfodedig a grym ei Ysbryd, yn golygu na fydd yr hyn a wnawn yng Nghrist a thrwy'r Ysbryd yn y presennol yn ofer. Bydd yn parhau i fodoli ym myd newydd Duw. Yn wir, bydd yn cael ei ddatblygu ymhellach yno."⁸

⁸ Wright, N. T., 'Surprised by Hope', SPCK, Llundain, 2007, t.220